

කලාව සහ ජෛව විවිධත්වය

දැනටමත් දිවියේ ජෛව විවිධත්වය අහිමි වී ඇති බවට අපට දැනුවත් කළායුතුය. විවිධ කලාව, නර්තනය, සංගීතය ඇතුළත් සියළු සංස්කෘතීන් සංරක්ෂණය කිරීමට හේතු පාදක වන බව නවීන විද්‍යාඥයන් මේ වන විට තහවුරු කර ගනු ලැබ ඇත.

අපේ මුතුන් මිත්තන් හේනේ කුඹුරේ වැඩ අහවර කර හවස් යාමයේ ගම් මැදදේ හෝ කමතේ රැස්වී විවිධ නාඩගම්, ජාතක කතා රඟ දැක්වීමේ කලාවන් ඔපවත් වූ අධ්‍යාත්මික සුවයක් ජීවිතයට යාකර ගන්නා ලදී.

කලාවේ පෝෂණය පරිසරයෙන්ම ආරම්භ වුවාට සැක නැත. එය කවදා කුමන ස්ථානයක කවර කතු වරයකුගෙන් බිහිවුවත් ඔහු වටා පැවති පරිසරයත් ඔහු එහි දුටු විවිධත්වයත් එම විවිධත්වයේ වින්‍යාකරණය බවත් නිසාම එය මගින් කලා නිර්මාණයක් විය.

ශ්‍රී ලාංකීය සංස්කෘතියේ පැවත එන නර්තන කලාව, විවිධ ජන ගී, ජනකවී, තේරවිලි හා විවිධ කර්මාන්තය අවට පරිසරයෙන්, එහි ජෛව විවිධත්වයෙන් නිරූපණය වේ.

ජෛව විවිධත්වය විද්‍යාත්මක දෘෂ්ටි කෝණයන්ට අනුව විමර්ශනය කරන විට එහි ඇති බොහෝ මානව සම්පත්වලට සඳහන් වන කලා කෘති අපේ මුතුන් මිත්තන් නිර්මාණය කළේය. මෙහි සමහරක් නිර්මාණ විවිධ කලා වල දී විදේශීය ආභාෂයන් සමඟ මිශ්‍ර වුවද අප සතු බොහෝමයක් සංස්කෘතියේ නිර්මාණයන් ජෛව විවිධත්වයේ අසිරිය කියාපාන සාධකයන්ය.

කරුණා රසය, අදහන රසය, ශාන්ති රසය වැනි විවිධ රසයන් කියාපාන "වන්තම්" අපගේ නර්තන කලාවේ ප්‍රධාන අංගයකි. නාගයා, සිංහයා, කිරිලා, හස්තියා, මයුරා හා සැවුලා වැනි සතුන්ගේ විවිධ ලක්ෂණ වර්ණවත් විස්තර කෙරෙන වන්තම් නිර්මාණය වන්නට ඇත්තේ ජෛව විවිධත්වය කලා ඇසකින් දුටු විද්වතුන්ගෙන් විය යුතුය.

අපගේ විවිධ කලාවන් මුරති ශිල්පයත් එසේමය. සිගිරි බිතුසිතුවම් වල සිත්තම් වූ සපු මල, දඹුලු විහාරයේ සිතුවම් වූ මාලු රැන ආදී මෙරට හමුවන සුවභසක් විවිධ කලා නිර්මාණ ජෛව විවිධත්වයෙන් පෝෂණය ලබා ඇත. බිහර මල, අත්තාසි මල, තෙලුම් මල එයට උදාහරණ කිපක් පමණි. එසේම විවිධ හා මුරති කලාවට අවශ්‍ය වර්ගයන්ද ජෛව විවිධත්වයේ සුසංයෝගයෙන්ම බිහිවී ඇත.

වඩාත්ම සාමාන්‍ය ජනතාවට සමීප වන අයුරින් ජෛව විවිධත්වයේ අසිරිය කලාවට නැවු මාධ්‍යය ලෙස ජන කවිය, තේරවිලි, රබන් පද සහ ජන ගී හැඳින්විය හැක. එසේම එය ජෛව විවිධත්වයේ සැගවුණු ඉසව් කියාපාන සාධකද වන්නේය.

එගොඩත් බලම් එගොඩත් වව්ලන්ගේ	කැලේ
මෙගොඩත් බලම් මෙගොඩත් වව්ලන්ගේ	කැලේ
දෙගොඩම බලම් දෙගොඩම වව්ලන්ගේ	කැලේ
වව්ලනි තොපට මොර ඉදිලා පල්ලේ	කැලේ

ජන කවිය අතර එන ඉහත කවියෙන් ඉදහනු මොර ගිල දැමීමට වව්ලන් සතු කැඳරකම මෙන්ම පල්ලේ කැලේ ප්‍රදේශයේ පැවති ශාශ්‍ය කියන මොර ගස් පිළිබඳවද තොරතුරු සැපයේ. එසේම නියගලා මලේ සුන්දරත්වයත්, එහි අලයේ විෂ බවත් කියැවෙයි. පහත සඳහන් කවි දෙපදය කෙතරම් අරුත් බරද?

කලා රසය නිදසුන් නියගලා	මලේ
මලා තෙද කැවොත් නියගලා	අලේ

තල් ගස මිනිසා සමඟ සමීප සබඳතාවක් පවත්වන තවත් කාල කූලයේ සාමාජිකයෙකි. කලාතුරකින් පීපෙන තලමල නිසා ගම් හතක් පාලුවනවා යැයි විශ්වාසයක් පැවතියත් "තලමලේ වරුණ" විවිධය. එය ජෛව විවිධත්වයේ කලා රසයේ සුසංයෝගයකි.

අත්ත සොදුසි තද වැස්සට	ඉසලන්න
පිත්ත සොදුසි තද වරමද	අඹරන්න
ගොඹේ සොදුසි සද්ධරමේ	ලියවන්න
මේ මල සොදුසි බුදු මගුලට	ගෙනියන්න

දේශීය සුප ශාස්ත්‍රයේදී රසවත්, ගුණවත්, ඇඹුලක්, සියඹලාවක් සකස් කරගැනීමට උපකාරීවන "ගොරක" පිළිබඳ කියැවෙන මෙම තේරවිල්ල ගොරක ගෙඩියේ ඇඹුල පරදවන රසවත් බවකින් යුක්තය.

ආරා තලගස හොත්වැඩුනාසේ	
මෝරා තල මල එන අත්දම්	
පීරා වරලස අවුල් අරිතසේ	
තල මල සුලඟට යන අත්දම්	
දිවිය ගෙක දහසයේම බැලුවත්	
මෙහෙම රැවක් නැත වෙන අත්දම්	
සිත්දුව කීවට වස් නැත දෙවියනි	
තල මල සුලඟට යන අත්දම්	

අත්ත බලාපත් අත්තේ ඉද	ලෝද
පපුව පලාගෙන අගනෙක් මැද	කාලු
කකා ගිය ලෙල්ල රසකර	උසාලු
අද බැරිනම් හෙට තෝරාපත්	යාලු

ටී. එම්. අනුරාද්ධ තෙන්නකෝන්

පරිසර කළමනාකරණ නිලධාරී (පෞච විවිධත්ව අංශය)

පරිසර හා ස්වභාවික සම්පත් අමාත්‍යාංශය